

QUÍMICA

Cualificación: O alumno elixirá UNHA das dúas opcións. Cada pregunta cualificarase con 2 puntos.

Todas as cuestións teóricas deberán ser razoadas.

OPCIÓN A

- 1.1. Xustifique, con axuda das semirreaccións, se o $O_2(g)$ oxidará o $Cl^- (aq)$ a $Cl_2(g)$ en medio ácido, con formación de auga.
1.2. Escriba as fórmulas semidesenvolvadas dos seguintes compostos:
butanona   trietilamina   ácido pentanoico   1-butino   metanoato de propilo
2. Indique razoadamente se as seguintes afirmacións son correctas.
2.1. O raio atómico dos elementos dun grupo diminúe ao aumentar o número atómico.
2.2. O elemento máis electronegativo é o flúor.
- 3.1. Tendo en conta a lei de Hess, calcule a entalpía en condicións estándar da seguinte reacción, indicando se a reacción é exotérmica ou endotérmica: $C_2H_4(g) + H_2O(l) \rightarrow C_2H_5OH(l)$
3.2. Calcule a cantidade de enerxía, en forma de calor, que é absorbida ou cedida para obter 75 g de etanol segundo a reacción anterior, a partir das cantidades adecuadas de eteno e auga.
4. Nun matraz dun litro de capacidade introdúcese 0,387 moles de nitróxeno e 0,642 moles de hidróxeno, quéntase a 800 K e establécese o equilibrio: $N_2(g) + 3 H_2(g) \rightleftharpoons 2 NH_3(g)$ atopándose que se formaron 0,061 moles de amoníaco. Calcule:
4.1. A composición da mestura gasosa no equilibrio.
4.2. Kc e Kp a dita temperatura.
5. Nunha botella de ácido clorhídrico concentrado figuran os seguintes datos: 36% en masa de HCl e densidade 1,18 g/mL. Calcule:
5.1. A molaridade e o volume deste ácido concentrado que se necesita para preparar un litro da disolución 2 M.
5.2. Detalle o procedemento así como o material que empregaría para preparar a devandita disolución.

OPCIÓN B

1. Indique se as seguintes propostas son verdadeiras ou falsas e xustifique as súas respostas:
1.1. Os halóxenos teñen as primeiras enerxías de ionización e afinidades electrónicas altas.
1.2. A H_2O ten menor punto de ebulición có H_2S .
- 2.1. Formule ou nomee, segundo corresponda, os seguintes compostos:
 CH_3-O-CH_3 ácido 2-cloroproanoico   cloruro de estaño(IV)   propanona $Cu(BrO_3)_2$
2.2. Utilizando a teoría de Brønsted xustifique o carácter ácido, básico ou neutro das disolucións acuosas das seguintes especies: CO_3^{2-} ; HCl y NH_4^+ , identificando os pares conxugados ácido-base.
3. Dispónse dunha disolución que contén unha concentración de Cd^{2+} de 1,1 mg/L. Quérese eliminar parte do Cd^{2+} precipitándoo cun hidróxido, en forma de $Cd(OH)_2$. Calcule:
3.1. O pH necesario para iniciar a precipitación.
3.2. A concentración de Cd^{2+} , en mg/L, cando o pH é igual a 12.
4. O $K_2Cr_2O_7$ oxida o ioduro de sodio en medio ácido sulfúrico formándose, entre outros, sulfato de sodio, sulfato de potasio, sulfato de cromo (III) e I_2 .
4.1. Axuste as reaccións iónica e molecular polo método do ión-electrón.
4.2. Se temos 120 mL de disolución de ioduro de sodio e se necesitan para a súa oxidación 100 mL de disolución de dicromato de potasio 0,2 M, ¿cal é a molaridade da disolución de ioduro de sodio?
5. Mestúranse 50 mL dunha disolución de 0,1M de KI e 20 mL dunha disolución 0,1M de $Pb(NO_3)_2$ obténdose 0,51 g dun precipitado de PbI_2 .
5.1. Escriba a reacción que ten lugar e indique a porcentaxe de rendemento da reacción.
5.2. Indique o material e describa o procedemento a seguir no laboratorio para a obtención e separación do precipitado.

Datos: $E^0(O_2/H_2O) = +1,23V$; $E^0(Cl_2/Cl^-) = +1,36 V$; $R = 8,31 J \cdot K^{-1} \cdot mol^{-1}$ ó $0,082 atm \cdot L \cdot K^{-1} \cdot mol^{-1}$

$\Delta H^0_{combustión}[C_2H_4(g)] = -1411 kJ \cdot mol^{-1}$; $\Delta H^0_{combustión}[C_2H_5OH(l)] = -764 kJ \cdot mol^{-1}$; $K_{ps}Cd(OH)_2 = 1,2 \cdot 10^{-14}$

QUÍMICA

Cualificación: O alumno elixirá UNHA das dúas opcións. Cada pregunta cualificarase con 2 puntos.

Todas as cuestións teóricas deberán ser razoadas.

OPCIÓN A

- Dadas as moléculas: CH_3Cl , CS_2 , NCl_3 responda razoadamente ás seguintes cuestións:
  - Escriba a estrutura de Lewis de cada unha delas e prediga a súa xeometría molecular.
  - Explique se as moléculas son polares ou apolares.
- 2.1. No laboratorio dispónse de tres vasos de precipitados (A, B e C) que conteñen 50 mL de disolucións acuosas da mesma concentración, a unha temperatura de 25 °C. Un dos vasos contén unha disolución de HCl; outro contén unha disolución de KCl, e o terceiro contén unha disolución de $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$. Coa información que se indica na táboa identifique o contido de cada vaso e xustifique a resposta.

Vaso de precipitados	A	B	C
pH	7,0	1,5	4,0

2.2. A partir das seguintes configuracións electrónicas escriba as configuracións electrónicas dos átomos neutros dos que proceden estes ións e razoe qué elemento presentará o valor máis baixo da primeira enerxía de ionización:

- A 25 °C a solubilidade do PbI_2 en auga pura é 0,7 g/L. Calcule:
  - O produto de solubilidade.
  - A solubilidade do PbI_2 a esa temperatura nunha disolución 0,1 M de KI.
- Nun recipiente pechado e baleiro de 10 L de capacidade, introdúcese 0,04 moles de monóxido de carbono e igual cantidade de cloro gas. Cando a 525°C se alcanza o equilibrio, obsérvase que reaccionou o 37,5% do cloro inicial, segundo a reacción: $\text{CO (g)} + \text{Cl}_2 \text{(g)} \rightleftharpoons \text{COCl}_2 \text{(g)}$. Calcule:
  - O valor de K_p e de K_c .
  - A cantidade, en gramos, de monóxido de carbono existente cando se alcanza o equilibrio.
- Para un ácido clorhídrico concentrado comercial do 36% en masa e densidade 1,18 g/mL. Calcule:
  - A súa molaridade e o volume que se necesita do mesmo para preparar 1 L de disolución 2,0 M.
  - Detalle o procedemento e o material necesario para preparar a disolución 2,0 M do ácido.

OPCIÓN B

- Para o equilibrio: $2 \text{SO}_2 \text{(g)} + \text{O}_2 \text{(g)} \rightleftharpoons 2 \text{SO}_3 \text{(g)}$; $\Delta H < 0$; explique razoadamente:
  - ¿Cara a que lado se desprazará o equilibrio se se aumenta a temperatura?
  - ¿Como afectará á cantidade de produto obtido un aumento da concentración de osíxeno?
- 2.1. Escriba as fórmulas semidesenvolvidas dos seguintes compostos:

etanol	cis-3-hexeno	4,4-dimetil-1-hexino	3-pentanona
--------	--------------	----------------------	-------------

 2.2. Razoe se pode haber nun mesmo átomo electróns cos seguintes números cuánticos:

(2,1,-1,1/2)	(2,1,0,-1/2)	(2,1,-1,-1/2)	(2,1,0,1/2)
--------------	--------------	---------------	-------------
- A partir das entalpías de combustión e aplicando a Lei de Hess, calcule:
  - A entalpía da seguinte reacción: $3\text{C}_{\text{grafito}} \text{(s)} + 4\text{H}_2 \text{(g)} \rightarrow \text{C}_3\text{H}_8 \text{(g)}$.
  - A enerxía liberada cando se queima 1 L de propano medido en condicións normais.
- En medio ácido sulfúrico, H_2SO_4 , o aluminio reacciona cunha disolución acuosa de dicromato de potasio, $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, formándose óxido de aluminio, Al_2O_3 e $\text{Cr}^{3+} \text{(aq)}$ entre outros produtos.
  - Axuste a ecuación iónica polo método do ión-electrón.
  - Calcule o volume de disolución acuosa de dicromato de potasio de densidade 1,124 g·mL⁻¹ e do 15% en masa, que se necesita para oxidar 0,50 kg de aluminio.
- 5.1. 2,0 g de CaCl_2 disólvense en 25 mL de auga e 3,0 g de Na_2CO_3 noutros 25 mL de auga. Seguidamente mestúranse as dúas disolucións. Escriba a reacción que ten lugar identificando o precipitado que se produce e a cantidade máxima que se podería obter.
  - Descríba a operación que empregaría no laboratorio para separar o precipitado obtido, debuxando a montaxe e o material a empregar.

Datos: $R = 8,31 \text{ J}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$ ó $0,082 \text{ atm}\cdot\text{L}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$; $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{C}_{\text{grafito}} \text{(s)}] = -393,5 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$
 $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{C}_3\text{H}_8 \text{(g)}] = -2219,9 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$; $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{H}_2 \text{(g)}] = -285,8 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$;

Criterios de Avaliación / Corrección

CRITERIOS XERAIS DE AVALIACIÓN

- As respostas deben axustarse ao enunciado da pregunta.
- Terase en conta a claridade da exposición dos conceptos e procesos, os pasos seguidos, as hipóteses, a orde lóxica e a utilización adecuada da linguaxe química.
- Os erros graves de concepto levarán a anular o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado.
- Cando a resposta deba ser razoada ou xustificada, non facelo supoñerá unha puntuación de cero no apartado correspondente. Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- Unha formulación incorrecta ou a igualación incorrecta dunha ecuación química puntuará como máximo o 25% da nota do apartado.
- Nun problema numérico a resposta correcta, sen razoamento ou xustificación, pode ser valorada cun 0 se o corrector/a non é capaz de ver de onde saíu o devandito resultado.
- Os erros nas unidades ou non poñelas descontará un 25% da nota do apartado.
- Un erro no cálculo considerárase leve e descontárase o 25% da nota do apartado, agás que os resultados carezan de lóxica e o alumnado non faga unha discusión acerca da falsidade do devandito resultado.

CONVOCATORIA DE XUÑO

Datos: $E^0(\text{O}_2/\text{H}_2\text{O})=+1,23\text{V}$; $E^0(\text{Cl}_2/\text{Cl}^-)=+1,36\text{V}$; $R=8,31\text{J}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$ ó $0,082\text{atm}\cdot\text{L}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$;

$\Delta H^0_{\text{combustión}}[\text{C}_2\text{H}_4(\text{g})]=-1411\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$; $\Delta H^0_{\text{combustión}}[\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}(\text{l})]=-764\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$; $K_{\text{ps}}\text{Cd}(\text{OH})_2=1,2\cdot 10^{-14}$

OPCIÓN A

1. 1.1. Xustifique, con axuda das semirreaccións, se o $\text{O}_2(\text{g})$ oxidará ao $\text{Cl}^-(\text{aq})$ a $\text{Cl}_2(\text{g})$ en medio ácido, con formación de auga.

1.2. Escriba as fórmulas semidesenvolvidas dos seguintes compostos:

butanona   trietilamina   ácido pentanoico   1-butino   metanoato de propilo

1.1. O osíxeno (O_2) non oxida o ión cloruro (Cl^-) en medio ácido.

Oxidación $2 \times (2\text{Cl}^-(\text{aq}) \rightarrow \text{Cl}_2(\text{g}) + 2\text{e}^-)$; $E^0 = -1,36\text{V}$ Ánodo

Redución $\text{O}_2(\text{g}) + 4\text{H}^+ + 4\text{e}^- \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$; $E^0 = +1,23\text{V}$ Cátodo

Reacción global: $4\text{Cl}^-(\text{aq}) + \text{O}_2(\text{g}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) \rightarrow 2\text{Cl}_2(\text{g}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$ $E^0 = -0,13\text{V}$

Tendo en conta a relación entre a variación de enerxía libre de Gibbs e o potencial da reacción: $\Delta G^0 = -nFE^0$. Dado que o $E^0 < 0 \Rightarrow \Delta G^0 > 0$; a reacción non é espontánea, e polo tanto o osíxeno non oxida o cloro.

A reacción tería lugar no sentido inverso.

1.2.

$\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-CO-CH}_3$ 	$\text{N}(\text{CH}_2\text{-CH}_3)_3$	$\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-CH}_2\text{-CH}_2\text{-COOH}$ 	$\text{HC}\equiv\text{C-CH}_2\text{-CH}_3$	$\text{H-COO-CH}_2\text{-CH}_2\text{-CH}_3$
butanona	trietilamina	ácido pentanoico	1-butino	metanoato de propilo

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

2. Indique razoadamente se as seguintes afirmacións son correctas.

2.1. O raio atómico dos elementos dun grupo diminúe ao aumentar Z.

2.2. O elemento máis electronegativo é o flúor.

2.1. A afirmación é falsa, ao aumentar o número atómico Z dos elementos dun grupo increméntase o número de niveis ocupados, polo que o nivel máis externo está cada vez máis afastado do núcleo. En consecuencia, aumenta o raio atómico.

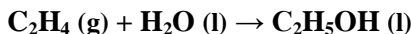
2.2. A afirmación é verdadeira, a electronegatividade representa a tendencia dun átomo dun elemento a atraer os electróns cara a si cando están combinados con outro elemento. Os elementos con enerxía de ionización

Criterios de Avaliación / Corrección

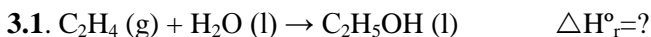
altos e afinidade electrónica elevada (moi negativa) son moi electronegativos. Pola contra os elementos con enerxía de ionización e afinidade electrónica baixas (positivas ou pouco negativas, respectivamente) son pouco electronegativos. Incrementábase ao aumentar o número atómico Z, mentres que nos grupos aumenta ao diminuír Z. Polo tanto, podemos indicar que o flúor é o máis electronegativo.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

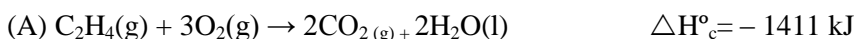
3. 3.1 Tendo en conta a lei de Hess, calcule a entalpía en condicións estándar da seguinte reacción, indicando se a reacción é exotérmica ou endotérmica:

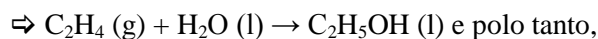
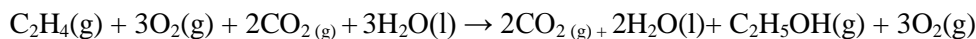
3.2. Calcule a cantidade de enerxía, en forma de calor, que é absorbida ou cedida para obter 75 g de etanol segundo a reacción anterior, a partir das cantidades adecuadas de eteno e auga.

A ΔH_r° da reacción anterior calcúlase a partir dos datos proporcionados das entalpías de combustión de eteno (C_2H_4) e etanol ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$) aplicando a Lei de Hess.

Restando (A) – (B) obtemos a reacción desexada, e polo tanto: $\Delta H_r^\circ = \Delta H_c^\circ(\text{A}) - \Delta H_c^\circ(\text{B})$

$$\Delta H_r^\circ = -1441 - (-764) = -647 \text{ kJ e a reacción é exotérmica}$$

3.2. Segundo a estequiometría da reacción:

$$75 \text{ g } \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \cdot \frac{1 \text{ mol}}{46 \text{ g } \text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} \cdot \frac{-647 \text{ kJ}}{1 \text{ mol } \text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = -1055 \text{ kJ e polo tanto será enerxía cedida}$$

1,5 puntos apartado 3.1 e 0,5 puntos apartado 3.2. Total 2 puntos.

4. Nun matraz dun litro de capacidade introdúcese 0,387 moles de nitróxeno e 0,642 moles de hidróxeno, quéntase a 800 K e establécese o equilibrio: $\text{N}_2(\text{g}) + 3 \text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2 \text{NH}_3(\text{g})$ atopándose que se formaron 0,061 moles de amoníaco. Calcule:

4.1. A composición da mestura gasosa no equilibrio.

4.2. K_c e K_p á dita temperatura.

4.1. A reacción transcorre cara á dereita:

	$\text{N}_{2(\text{g})}$ +	$3\text{H}_{2(\text{g})}$ $\rightleftharpoons$	$2\text{NH}_{3(\text{g})}$
moles iniciais	0,387	0,642	–
moles reaccionan	– x	– 3x	$0,061 = 2x \Rightarrow x = 0,0305$
moles no equilibrio	0,357	0,551	0,061

Se considera válida calquera outra forma de expresar a composición da mestura: molaridade, fracción molar, porcentaxe, etc

4.2. O valor de $K_c = \frac{[\text{NH}_3]^2}{[\text{N}_2] \cdot [\text{H}_2]^3} = \frac{\left(\frac{0,061}{1}\right)^2}{\left(\frac{0,357}{1}\right) \cdot \left(\frac{0,551}{1}\right)^3} = 0,062$

Criterios de Avaliación / Corrección

$$\text{O valor de } K_p = K_c (RT)^{\Delta n} = 0,06 \cdot (0,082 \cdot 800)^{-2} = \frac{0,062}{(0,082 \cdot 800)^2} = 1,4 \cdot 10^{-5}$$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

5. Nunha botella de ácido clorhídrico concentrado figuran os seguintes datos: 36% en masa de HCl e densidade 1,18 g/mL. Calcule:

5.1. A molaridade e o volume deste ácido concentrado que se necesita para preparar un litro da disolución 2 M.

5.2. Detalle o procedemento así como o material que empregaría para preparar a disolución 2 M.

5.1. Cálculo: $\frac{1180 \text{ g disolución}}{1 \text{ L disolución}} \cdot \frac{36 \text{ g HCl}}{100 \text{ g disolución}} \cdot \frac{1 \text{ mol HCl}}{36,5 \text{ g HCl}} = 11,6 \text{ moles / L} = 11,6 \text{ M}$

Para calcular o volume empregamos $V \cdot M = V' \cdot M' \Rightarrow V \times 11,6 = 1 \times 2 \Rightarrow V = 0,172 \text{ L} \Rightarrow V = 172 \text{ mL}$

5.2. Material: probeta, funil, matraz aforado de 1000 mL, frasco lavador, contapingas.

Procedemento: cunha probeta mídese o volume de 172 mL da disolución de partida (36%) e vértense no matraz aforado que tería un pouco de auga. Engádesse auga ata preto da afora, enrásase cun contapingas ou unha pipeta, tápase e invértese varias veces para homoxeneizalo. Transvásase, con axuda do funil, a un frasco e etiquétase para a súa conservación.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

OPCIÓN B

1. Indique se as seguintes propostas son verdadeiras ou falsas e xustifique as súas respostas:

1.1. Os halóxenos teñen as primeiras enerxías de ionización e afinidades electrónicas altas.

1.2. A H₂O ten menor punto de ebulición có H₂S.

1.1. É verdadeira. Os halóxenos forman un grupo onde cada elemento se corresponde co maior número atómico do período no que están e polo tanto aumentan a atracción nuclear sobre o electrón máis externo, polo cal é mais difícil arrincalo, tendo por tanto unha primeira enerxía de ionización alta. Tamén os halóxenos son os elementos que forman anións X⁻ con máis facilidade. Todos eles teñen unha estrutura de capa de valencia, $ns^2 np^5$, e polo tanto, ao aceptar un electrón, acadan a estrutura electrónica externa de gas nobre, $ns^2 np^6$, que é moi estable, sendo o valor absoluto da primeira afinidade electrónica alta.

1.2. É falso. Isto explícase polo enlace de hidróxeno (pontes de hidróxeno), que é un tipo especial de interacción electrostática dipolo-dipolo que ten lugar entre un átomo de hidróxeno que forma un enlace covalente moi polarizado e un átomo de pequeno tamaño e moi electronegativo, como F, O ou N. Polo tanto o enlace de hidróxeno está presente entre moléculas de H₂O en estado líquido e ausente no H₂S, polo que se require maior enerxía, é dicir, a auga ten maior temperatura de ebulición en comparación co H₂S.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

2. 2.1. Formule ou nomee, segundo corresponda, os seguintes compostos:

CH₃-O-CH₃   ácido 2-cloropropanoico   cloruro de estaño(IV)   propanona   Cu(BrO₃)₂

2.2. Utilizando a teoría de Brönsted xustifique o carácter ácido, básico ou neutro das disolucións acuosas das seguintes especies: CO₃²⁻, HCl e NH₄⁺, identificando os pares conxugados ácido-base.

2.1. Dimetiléter   CH₃-CHCl-COOH   SnCl₄   CH₃-CO-CH₃   bromato de cobre (II)

2.2. Segundo a teoría de Brönsted un ácido é toda especie química capaz de ceder un ión H⁺, é dicir un protón, a outra especie química, e unha base é toda especie química capaz de captar ou recibir un ión H⁺, doutra especie química.

Criterios de Avaliación / Corrección

$\text{CO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{HCO}_3^- + \text{OH}^-$ base1 ácido2 ácido1 base 2	$\text{NH}_4^+ + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{NH}_3 + \text{H}_3\text{O}^+$ ácido1 base2 base 1 ácido2	$\text{HCl} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Cl}^- + \text{H}_3\text{O}^+$ ácido1 base2 base1 ácido2
<i>Disolución básica</i>	<i>Disolución ácida</i>	<i>Disolución ácida</i>

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

3. Dispónse dunha disolución que contén unha concentración de Cd^{2+} de 1,1 mg/L. Quérese eliminar parte do Cd^{2+} precipitándoo cun hidróxido, en forma de $\text{Cd}(\text{OH})_2$. Calcule:

3.1. O pH necesario para iniciar a precipitación.

3.2. A concentración de Cd^{2+} , en mg/L, cando o pH é igual a 12.

3.1. O proceso que ten lugar é:

$$K_{ps} = [\text{Cd}^{2+}] \cdot [\text{OH}^-]^2 \Rightarrow 1,2 \cdot 10^{-14} = \left[\frac{1,1 \cdot 10^{-3} \text{ g}}{\text{L}} \cdot \frac{1 \text{ mol Cd}^{2+}}{112,4 \text{ g}} \right] \cdot [\text{OH}^-]^2 \Rightarrow [\text{OH}^-] = 3,5 \cdot 10^{-5} \text{ M}$$

$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] = 4,46 \Rightarrow \text{pH} = 14 - \text{pOH} = 9,54$$

3.2. Se o $\text{pH} = 12 \Rightarrow \text{pOH} = 2$ e se o $\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] \Rightarrow [\text{OH}^-] = 1 \cdot 10^{-2} \text{ M}$

$$K_{ps} = [\text{Cd}^{2+}] \cdot [\text{OH}^-]^2 \Rightarrow 1,2 \cdot 10^{-14} = [\text{Cd}^{2+}] \cdot [1 \cdot 10^{-2}]^2 \Rightarrow [\text{Cd}^{2+}] = 1,2 \cdot 10^{-10} \text{ M}$$

$$\Rightarrow \frac{1,2 \cdot 10^{-10} \text{ mol}}{\text{L}} \cdot \frac{112,4 \text{ g}}{\text{mol}} \cdot \frac{1000 \text{ mg}}{\text{g}} = 1,4 \cdot 10^{-5} \text{ mg/L}$$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

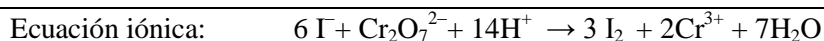
4. O $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ oxida ao ioduro de sodio en medio ácido sulfúrico formándose, entre outros, sulfato de sodio, sulfato de potasio, sulfato de cromo (III) e I_2 .

4.1. Axuste as reaccións iónica e molecular polo método do ión-electrón.

4.2. Se temos 120 mL de disolución de ioduro de sodio e se necesitan para a súa oxidación 100 mL de disolución de dicromato de potasio 0,2 M, ¿cal é a molaridade da disolución de ioduro de sodio?

4.1. Semirreacción oxidación: $(2 \text{I}^- \rightarrow \text{I}_2 + 2 \text{e}^-) \times 3$

Semirreacción redución: $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-} + 14 \text{H}^+ + 6 \text{e}^- \rightarrow 2 \text{Cr}^{3+} + 7 \text{H}_2\text{O}$

Ecuación molecular:

4.2. Unha vez axustada a reacción e tendo en conta a estequiometría:

$$0,1 \text{ L } \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 \cdot \frac{0,2 \text{ mol } \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7}{\text{L}} \cdot \frac{6 \text{ mol NaI}}{1 \text{ mol } \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7} = 0,12 \text{ mol NaI} \Rightarrow [\text{NaI}] = \frac{0,12 \text{ mol}}{0,12 \text{ L}} = 1 \text{ M}$$

1,5 puntos o apartado 4.1 e 0,5 puntos o apartado 4.2 Total 2 puntos.

5. Mestúranse 50 mL dunha disolución de 0,1M de KI e 20 mL dunha disolución 0,1M de $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ obténdose 0,51 g dun precipitado de PbI_2 .

Criterios de Avaliación / Corrección

5.1. Escriba a reacción que ten lugar e indique a porcentaxe de rendemento da reacción.

5.2. Indique o material e describa o procedemento a seguir no laboratorio para a obtención e separación do precipitado.

5.1. A reacción que ten lugar: $2 \text{KI}_{(aq)} + \text{Pb}(\text{NO}_3)_2_{(aq)} \rightarrow \text{PbI}_2_{(s)} + 2\text{KNO}_3_{(aq)}$

Primeiro calculariamos, tendo en conta a estequiometría da reacción, cal é o reactivo limitante, e a partir del a cantidade teórica de precipitado de PbI_2

Os moles iniciais de cada un dos reactivos son:

$n_{\text{KI}} = 0,05 \text{ L} \times 0,1 \text{ mol/L} = 0,005 \text{ moles de KI}$, necesitándose 0,0025 moles de $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$

$n_{\text{Pb}(\text{NO}_3)_2} = 0,02 \text{ L} \times 0,1 \text{ mol/L} = 0,002 \text{ moles de Pb}(\text{NO}_3)_2$, necesitándose 0,004 moles de KI

Polo tanto o reactivo limitante é o nitrato de chumbo (II). A masa teórica de PbI_2 será:

$$0,002 \text{ mol Pb}(\text{NO}_3)_2 \cdot \frac{1 \text{ mol PbI}_2}{1 \text{ mol Pb}(\text{NO}_3)_2} \cdot \frac{461 \text{ g PbI}_2}{\text{mol PbI}_2} = 0,92 \text{ g PbI}_2$$

o tanto por cento de rendemento é:

$$\text{Rendemento}(\%) = \frac{0,51}{0,92} \cdot 100 = 55,4\%$$

5.2 Material e reactivos: disolucións de ioduro de potasio e de nitrato de chumbo, funil Büchner, trompa de baleiro, matraz kitasato, base, soporte, vasos de precipitados, papel de filtro, probeta. Procedemento: mídese coa probeta o volume determinado da disolución de KI e vértese nun vaso de precipitados. Engádesse a disolución de $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ sobre ela e aparecerá un precipitado de PbI_2 . Pódense arrefriar as paredes do vaso de precipitados co chorro de auga da billa para axudar á precipitación. Prepárase o funil Büchner e o matraz Kitasato encaixados á trompa de baleiro. Colócase o papel de filtro no funil Büchner. Unha vez fría a disolución, fíltrese a baleiro para separar o precipitado de PbI_2 , que quedará sobre o papel de filtro.

Será válido calquera outro procedemento exposto correctamente.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

Datos: $R = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$ ó $0,082 \text{ atm} \cdot \text{L} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$; $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{C}_{\text{grafito}}(\text{s})] = -393,5 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$
 $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})] = -2219,9 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$; $\Delta H^\circ_{\text{combustión}}[\text{H}_2(\text{g})] = -285,8 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$;

OPCIÓN 1

2. Dadas as moléculas: CH_3Cl , CS_2 , NCl_3 responda razoadamente ás seguintes cuestións:

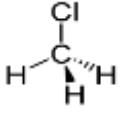
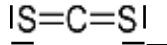
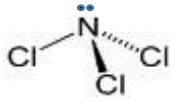
1.1. Escriba a estrutura de Lewis de cada unha delas e prediga a súa xeometría molecular.

1.2. Explique se as moléculas son polares ou apolares.

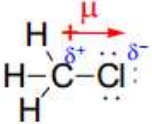
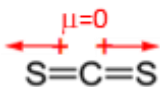
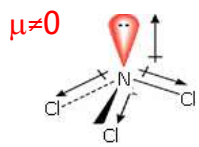
	CH_3Cl	CS_2	NCl_3
Estructuras de Lewis	$\begin{array}{c} \text{H} \\ \\ \text{H}-\text{C}-\ddot{\text{Cl}}: \\ \\ \text{H} \end{array}$	$:\ddot{\text{S}}=\text{C}=\ddot{\text{S}}:$	$\begin{array}{c} :\ddot{\text{Cl}}-\ddot{\text{N}}-\ddot{\text{Cl}}: \\ \\ :\ddot{\text{Cl}}: \end{array}$

As xeometrías explicaranse polas teorías de RPECV (según a orientación dos pares de electróns, enlazantes e/ou non enlazantes, que ten o átomo central da molécula, de maneira que a súa repulsión sexa mínima) ou pola teoría da hibridación.

Criterios de Avaliación / Corrección

Xeometría	<i>Tetraédrica</i> 	<i>Lineal</i> 	<i>Pirámide trigonal</i>
	Hibridación sp^3 , 4 pares enlazantes	Hibridación sp , 4 pares enlazantes	Hibridación sp^3 , 3 pares enlazantes e un no enlazante,

1.2. A electronegatividade dos átomos determina a polaridade do enlace. Para a posible polaridade da molécula haberá que ter en conta tamén a xeometría molecular.

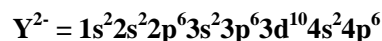
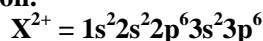
	CH₃Cl	CS₂	NCl₃
Polaridade	Polar 	Apolar 	Polar

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

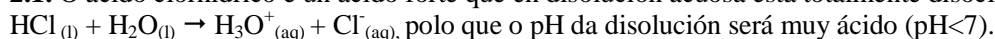
2. 2.1. No laboratorio dispónse de tres vasos de precipitados (A, B y C) que conteñen 50 mL de disolucións acuosas da mesma concentración, a unha temperatura de 25 °C. Un dos vasos contén unha disolución de HCl; outro contén unha disolución de KCl, e o terceiro contén unha disolución de CH₃CH₂COOH. Coa información que se indica na táboa identifique o contido de cada vaso e xustifique a resposta.

Vaso de precipitados	A	B	C
pH	7,0	1,5	4,0

2.2. A partir das seguintes configuracións electrónicas escriba as configuracións electrónicas dos átomos neutros dos que proceden estes ións e razoe qué elemento presentará o valor máis baixo da primeira enerxía de ionización:

2.1. O ácido clorhídrico é un ácido forte que en disolución acuosa está totalmente disociado:

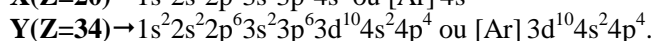
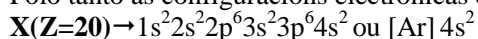
O KCl é un sal que procede da reacción dun ácido forte (HCl) e dunha base forte (KOH) polo tanto en disolución acuosa se disocia totalmente e os ións: $K^+_{(aq)}$ e $Cl^-_{(aq)}$ non se hidrolizan, o que significa que a disolución acuosa que contén o devandito sal será neutra (pH=7).

O CH₃CH₂COOH é un ácido débil e así en disolución acuosa estará pouco disociado $CH_3CH_2COOH_{(l)} + H_2O_{(l)} \rightleftharpoons CH_3CH_2COO^-_{(aq)} + H_3O^+_{(aq)}$, polo tanto o pH da disolución será ácido dependendo do valor da súa K_a (pH < 7).

En resumo: O recipiente A contén KCl, o recipiente B contén HCl (pH mais ácido) e o recipiente C contén CH₃CH₂COOH.

2.2. O $X^{2+} = 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$, será un catión dipositivo dun átomo que perdeu dous electróns e pola contra o $Y^{2-} = 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^6$ é o anión dun átomo que captou dous electróns.

Polo tanto as configuracións electrónicas dos átomos dos que proceden son:

Tendo en conta que a enerxía ou potencial de ionización é a mínima enerxía necesaria para arrancar un electrón dun átomo neutro en estado gasoso e fundamental, entón ao aumentar o número atómico dos elementos dun mesmo período aumenta a atracción nuclear sobre o electrón máis externo, polo que é máis difícil arrancar o electrón e faise maior á enerxía de ionización. Polo tanto será o átomo X o que presente un valor máis baixo da primeira enerxía de ionización.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

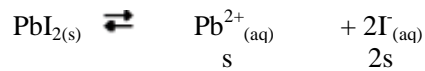
Criterios de Avaliación / Corrección

3. A 25 °C a solubilidade do PbI_2 en auga pura é 0,7 g/L. Calcule:

3.1. O produto de solubilidade.

3.2. A solubilidade do PbI_2 a esa temperatura nunha disolución 0,1 M de KI.

3.1. O proceso que ten lugar é:

$$s = 0,7 \text{ g/L} \cdot \frac{1 \text{ mol}}{461 \text{ g}} = 1,52 \cdot 10^{-3} \text{ M}$$

$$K_{ps} = [Pb^{2+}] \cdot [I^{-}]^2 = s \cdot (2s)^2 = 4s^3 = 4 \cdot (1,52 \cdot 10^{-3})^3 = 1,4 \cdot 10^{-8}$$

3.2. Nunha disolución de KI, a concentración de ións I^{-} será a suma da concentración dos ións I^{-} procedentes da disociación do KI (que está totalmente disociado) e dos ións I^{-} procedentes do PbI_2 disolto. Se chamamos s' á solubilidade do PbI_2 nestas condicións, a

$$K_s = 1,4 \cdot 10^{-8} = [Pb^{2+}] \cdot [I^{-}]^2 = s' \cdot (2s' + 0,1)^2; \quad s' \text{ é despreziable fronte a } 0,1 \text{ e polo tanto:}$$

$$1,4 \cdot 10^{-8} = s' \cdot (0,1)^2 \Rightarrow s' = \frac{1,4 \cdot 10^{-8}}{(0,1)^2} = 1,4 \cdot 10^{-6} \text{ M}$$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

4. Nun recipiente pechado e baleiro de 10 L de capacidade, introdúcense 0,04 moles de monóxido de carbono e igual cantidade de cloro gas. Cando a 525°C se alcanza o equilibrio, obsérvase que reaccionou o 37,5% do cloro inicial, segundo a reacción: $CO(g) + Cl_2(g) \rightleftharpoons COCl_2(g)$. Calcule:

4.1. O valor de K_p e de K_c .

4.2. A cantidade, en gramos, de monóxido de carbono existente cando se alcanza o equilibrio

4.1.	CO _(g) +	Cl _{2(g)} ⇌	COCl _{2(g)}
[ ] iniciais	$\frac{0,04}{10} = 4 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	$\frac{0,04}{10} = 4 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	-
[ ] reaccionan	$-\frac{0,04 \cdot 0,375}{10} = -1,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	$-\frac{0,04 \cdot 0,375}{10} = -1,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	$1,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$
[ ] no equilibrio	$2,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	$2,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$	$1,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}$

O cálculo das constantes é o seguinte:

$$K_c = \frac{[COCl_2]}{[CO] \cdot [Cl_2]} = \frac{1,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}}{2,5 \cdot 10^{-3} \text{ M} \times 2,5 \cdot 10^{-3} \text{ M}} = 240 \quad K_p = K_c \cdot (RT)^{\Delta n} = 240 \cdot (0,082 \cdot 798)^{-1} = 3,7$$

4.2. A masa de CO no equilibrio, tendo en conta a masa molar, é: $10 \text{ L} \cdot 2,5 \cdot 10^{-3} \text{ M} \cdot \frac{28 \text{ g}}{\text{mol}} = 0,70 \text{ g}$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

5. Para un ácido clorhídrico concentrado comercial do 36% en masa e densidade 1,18 g/mL. Calcule:

5.1. A súa molaridade e o volume que se necesita do mesmo para preparar 1 L de disolución 2,0 M.

5.2. Detalle do procedemento e o material necesario para preparar a disolución 2,0 M do ácido.

5.1. Cálculo:

$$\text{Molaridade} = 1 \text{ L disolución} \cdot \frac{1,18 \text{ g disolución}}{0,001 \text{ L disolución}} \cdot \frac{36 \text{ g HCl}}{100 \text{ g disolución}} \cdot \frac{1 \text{ mol HCl}}{36,5 \text{ g HCl}} = 11,6 \text{ M}$$

Criterios de Avaliación / Corrección

$$1 \text{ L disolución } 2,0M \cdot \frac{2 \text{ mol}}{1 \text{ L disolución } 2,0 M} \cdot \frac{1 \text{ L disolución } 11,6M}{11,6 \text{ mol}} = 0,172 \text{ L} = 172 \text{ mL}$$

5.2. **Material:** probeta, funil, matraz aforado de 1000 mL, contapingas, frasco lavador, frasco de vidro. **Procedemento:** Mídense cunha probeta 172 mL da disolución comercial de ácido. Vértense no matraz aforado con axuda dun funil. Engádesse auga destilada con frasco lavador ata preto da afora, tápase e invírtesese varias veces ata homoxeneizar. Se enrasa coa axuda dun contapingas. Para rematar gárdase nun frasco axeitado e etiquetado para a súa conservación.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

OPCIÓN 2

1. Para o equilibrio: $2 \text{ SO}_2 (\text{g}) + \text{O}_2 (\text{g}) \rightleftharpoons 2 \text{ SO}_3 (\text{g}); \Delta H < 0$; explique razoadamente:

- 1.1. ¿Cara a que lado se desprazará o equilibrio se se aumenta a temperatura?
 1.2. ¿Como afectará á cantidade de produto obtido un aumento da concentración de osíxeno?

Tendo en conta o principio de Le Chatelier, de forma resumida: cando nun sistema en equilibrio se produce unha modificación das variables co determinan (concentración, presión, temperatura), o equilibrio desprázase no sentido de contrarrestar dito cambio.

- 1.1. Polo tanto ao aumentar a temperatura o equilibrio desprázase no sentido endotérmico é dicir, cara a esquerda ($\leftarrow$), hacia a formación de reactivos.
 1.2. O aumentar a cantidade dun reactivo (O_2) o equilibrio desprázase no sentido que o consuma, é dicir, cara a dereita. ($\rightarrow$), hacia a formación de produtos, polo que aumentará a cantidade de SO_3 .

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

2. 2.1. Escriba as fórmulas semidesenvolvidas dos seguintes compostos:

etanol	cis-3-hexeno	4,4-dimetil-1-hexino	3-pentanona
(2,1,-1,1/2)	(2,1,0,-1/2)	(2,1,-1,-1/2)	(2,1,0,1/2)

2.1.

etanol	cis-3-hexeno	4,4-dimetil-1-hexino	3-pentanona
$\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{OH}$	$\begin{array}{c} \text{H} \quad \text{H} \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{C}=\text{C} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{H}_3\text{C-H}_2\text{C} \quad \text{CH}_2\text{-CH}_3 \end{array}$	$\text{CH}\equiv\text{C-CH}_2\text{-}\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}}\text{-CH}_2\text{-CH}_3$	$\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-}\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}\text{-CH}_2\text{-CH}_3$

2.2. Nun mesmo átomo non poden existir dous electróns cos valores dos catro números cuánticos (n, l, m, s) iguais. Os valores que poden tomar os números cuánticos son:

- Número cuántico principal (n) = 1, 2, 3, 4, ...
 Número cuántico secundario ou do momento angular (l) = 0, 1, 2, ..., (n-1)
 Número cuántico magnético (m) = -l, ..., 0, ..., +l
 Número cuántico magnético de espín (s) = + 1/2, -1/2.

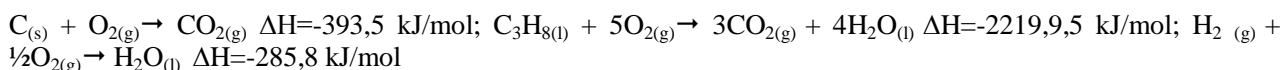
Tendo en conta o anterior SÍ poden existir nun átomo electróns cos números cuánticos indicados no enunciado do problema.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

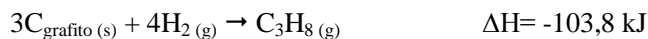
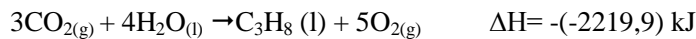
3. A partir das entalpías de combustión e aplicando a Lei de Hess, calcule:

- 3.1. A entalpía da seguinte reacción: $3\text{C}_{\text{grafito}} (\text{s}) + 4\text{H}_2 (\text{g}) \rightarrow \text{C}_3\text{H}_8 (\text{g})$.
 3.2. A enerxía liberada cando se queima 1 L de propano medido en condicións normais.

3.1. Imos calcular a entalpía da reacción: $3\text{C}_{\text{grafito}} (\text{s}) + 4\text{H}_2 (\text{g}) \rightarrow \text{C}_3\text{H}_8 (\text{g}) \Delta H=?$, a partir das seguintes reaccións de combustión:

Critérios de Avaliación / Corrección

3.2. A enerxía liberada se calcula tendo en conta a reacción de combustión do propano:

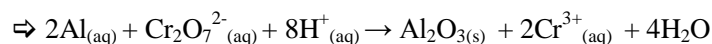
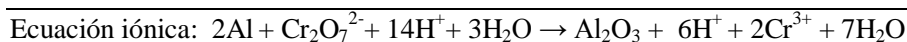
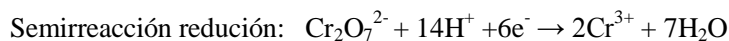
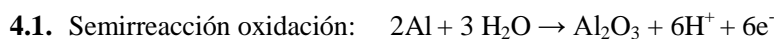
$$1 \text{ L } C_3H_8 \cdot \frac{1 \text{ mol } C_3H_8}{22,4 \text{ L}} \cdot \frac{-2219,9 \text{ kJ}}{1 \text{ mol } C_3H_8} = -99,10 \text{ kJ que produce 1L de propano}$$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

4. En medio ácido sulfúrico, H_2SO_4 , o aluminio reacciona cunha disolución acuosa de dicromato de potasio, $K_2Cr_2O_7$, formándose óxido de aluminio, Al_2O_3 e $Cr^{3+}(aq)$ entre outros produtos.

4.1. Axuste a ecuación iónica polo método do ión-electrón.

4.2 Calcule o volume de disolución acuosa de dicromato de potasio de densidade $1,124 \text{ g} \cdot \text{mL}^{-1}$ e do 15% en masa, que se necesita para oxidar 0,50 kg de aluminio.

4.2. Unha vez axustada a reacción e tendo en conta a estequiometría:

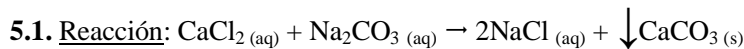
$$500 \text{ g Al} \cdot \frac{1 \text{ mol Al}}{27 \text{ g Al}} \cdot \frac{1 \text{ mol } Cr_2O_7K_2}{2 \text{ mol Al}} \cdot \frac{294 \text{ g } Cr_2O_7K_2}{\text{mol } Cr_2O_7K_2} \cdot \frac{100 \text{ g disolución}}{15 \text{ g } Cr_2O_7K_2} \cdot \frac{1 \text{ mL disolución}}{1,124 \text{ g disolución}} = 16.146 \text{ mL} = 16,15 \text{ L}$$

1 punto por apartado. Total 2 puntos.

5. 5.1. 2,0 g de $CaCl_2$ disólvense en 25 mL de auga e 3,0 g de Na_2CO_3 noutros 25 mL de auga.

Seguidamente mestúranse as dúas disolucións. Escriba a reacción que ten lugar identificando o precipitado que se produce e a cantidade máxima que se podería obter.

5.2. Describa a operación que empregaría no laboratorio para separar o precipitado obtido, debuxando a montaxe e o material a empregar.

Primeiro calcularíamos, tendo en conta a estequiometría da reacción, cal é o reactivo limitante, e a partir del a cantidade máxima que se podería obter de precipitado de $CaCO_3$. Os moles iniciais de cada un dos reactivos son:

$$n(CaCl_2) = 2,0 \text{ g } CaCl_2 \cdot \frac{1 \text{ mol } CaCl_2}{111 \text{ g } CaCl_2} = 0,018 \text{ moles}, \text{ que necesitarían de } 0,018 \text{ moles de } Na_2CO_3$$

$$n(Na_2CO_3) = 3,0 \text{ g } Na_2CO_3 \cdot \frac{1 \text{ mol } Na_2CO_3}{106 \text{ g } Na_2CO_3} = 0,028 \text{ moles}, \text{ que necesitarían } 0,028 \text{ moles de } CaCl_2$$

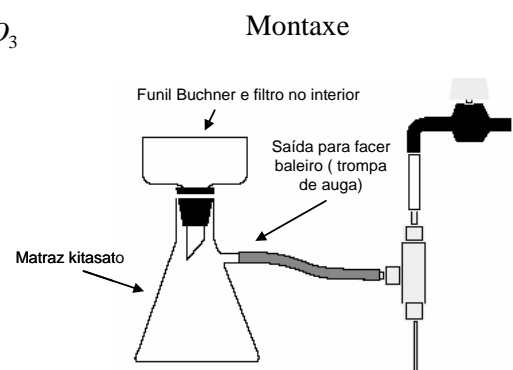
Polo tanto, o reactivo limitante é o cloruro de calcio e a cantidade máxima que se obtería do $CaCO_3$, supoñendo que precipita todo será:

$$2,0 \text{ g } CaCl_2 \cdot \frac{1 \text{ mol } CaCl_2}{111 \text{ g } CaCl_2} \cdot \frac{1 \text{ mol } CaCO_3}{1 \text{ mol } CaCl_2} \cdot \frac{100 \text{ g } CaCO_3}{1 \text{ mol } CaCO_3} = 1,80 \text{ g } CaCO_3$$

5.2. Procedemento: Prepárase o funil Büchner e o matraz Kitasato acoplados á trompa de baleiro. Colócase o papel de filtro no funil Büchner. Unha vez fría a disolución, fíltrase a baleiro para separa-lo precipitado de $CaCO_3$, que quedará sobre o papel de filtro.

Será válido calquer outro procedemento exposto correctamente.

Material e reactivos: funil Büchner, trompa de baleiro, matraz kitasato, vasos de precipitados, papel de filtro, probeta.

1 punto por apartado. Total 2 puntos.